

פרק א'

Summary

After the death of יהושע, בני needed to ascertain how to go about conquering the land that was not conquered during יהושע's life. They ask the אורים ותומים (מ"ד) and are told that יהודה should go first. יהודה asks שמעון to partner with him in conquering – they would each accompany the other to complete their conquests – and שמעון agrees.

Overview

א-ז: מי יעלה, אדני בזק
ח-כא: מלחמות יהודה
כב-כו: לוז
כז-לו: לא הורישו

פסוק Translation

א וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאַלּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּה' לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָּנוּ אֶל
הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֵם בּוֹ:

And it was after the death of יהושע and בני ישראל asked ה' through the אורים ותומים (מצודת דוד) saying, "Who will go up for us to the כנעני to the places that we received as a portion which we have not yet conquered (רש"י) first to fight against him?"

שאלות

Q: What does it mean: "וישאלו בני ישראל בה"? How could they ask a question to ה'?

A: When they had a question, they would consult with the אורים ותומים (מצודת דוד). The כהן would ask the question and the name of the שבט and certain letters would light up. The כהן needed רוח הקדש to properly unscramble the letters and understand the answer. In this case, the name of יהודה and the letters י-ה-ו-ה lit up, which answered the question with יהודה יעלה: יהודה should be the first to go to battle.

Q: Why are they going up to the כנעני?

A: To conquer the cities that were not conquered during the life of יהושע (רש"י)

רלב"ג ספר שאחרי מות יהושע שאלו בני ישראל ב"י ר"ל באורים ותומים מי מהשבטים יעלה בתחלה להלחם בכנעני הנשאר בארצות השבטים וראוי שנדע שאין הרצון בזה שלא היו נשאלין באורים ותומים בימי יהושע כי התורה העידה כי בימי יהושע ג"כ ישאלו במשפט האורים, ואולי הרצון בזה כי אחרי מות יהושע הוצרכו לשאול מי יעלה בתחלה כי במלחמה הראשונה שורש גדול לשאר המלחמות וזה שאם ינוצחו ישראל במלחמה הראשונה יאמרו הנשאר מהגוים ההם סר צלם מעליהם ויתחזקו להלחם בהם

רש"י מי יעלה לנו אל הכנעני – על מקומות שהפלנו בגורל ועדיין לא נכבש

מצודת דוד וישאלו בני ישראל – באורים ותומים.

מגילה י ויהי בימי אחשורוש אמר רבי לוי ואיתימא רבי יונתן דבר זה מסורת בידינו מאנשי כנסת הגדולה כל מקום שנאמר ויהי אינו אלא לשון צער. {אסתר א':א'} ויהי בימי אחשורוש הוה המן {רות א':א'} ויהי בימי שפוט השופטים הוה רעב {בראשית ו':א'}

Teacher Idea

Show a picture of the **חשן**. Next to the names of each שבט were the names **יעקב שבטי ישראל**, but spread out over all 12 stones so that each stone had exactly six letters. There were twelve stones. $6 \times 12 = 72$, which is the number of letters in one of **יהוה**'s names. It was these letters that would light up to answer the questions.

Give students some other scrambled words and see if they can correctly unscramble them. This will help them to understand why the **רוח הקדש** needed **כהן** to interpret the answer correctly.

Higher Order Thinking

Q: Why does it matter which שבט goes first? Why is the first battle after the death of יהושע crucial?

A: The first battle is the basis for all that follows. If they lose, the other nations might think that with the death of יהושע the **ישראל**'s protection was gone, and they will be emboldened to fight against **ישראל**. If they win, it might make the nations disheartened and allow **ישראל** to beat them more easily. (רלב"ג, אברבנאל, מלבי"ם)

Bonus בקיאות

Q: What other example do you know of someone having to unscramble the letters from the אורים ותומים? What happened?

A: When **חנה** davened for a child, she did so quietly, which was unheard of at that time. When **עלי** saw **חנה** davening quietly, he did not know what she was doing. He asked the **אורים ותומים** and the letters **ר-ש-כ-ה** lit up. He thought that it said "שכרה" – that she was drunk – when in reality, it was saying "כשרה" – that she was "kosher", doing the right thing.

(Although students have not learned **שמואל** yet, they may be familiar with the story, because it is the **הפטרה** for **ראש השנה**.)

מלבי"ם השאלות: (א-ג) למה לא שאלו זאת עד עתה מי העולה בתחלה? ולמה אמר לשמעון ולא לשבט אחר? ושאלו – בחיי יהושע לא הוצרכו לשאול באורים ותומים כי יהושע סדר הכל עפ"י דברי ה' וכמו שאמר חז"ל (עירובין דף סג עא) דכתיב ולפני אלעזר הכהן יעמד ולא מצאנו שנצרך לו יהושע, אבל במותו הוצרכו לשאול באורים ותומים. (א) מי יעלה כי בחיי יהושע היה הוא המצביא את העם, עתה שאלו מי יעלה בתחלה, (ב) תחלה כבשו כולם ביחד, ועתה הוצרך כל שבט לכבוש את חלקו, כמו שאמר (יהושע יג) אנכי אורישם רק הפילה בנחלה, לכן שאלו מי יכבוש בתחלה שאם לא יצליח הראשון יאמר הכנעני כי במות יהושע נשתה גבורתם. ומפני שבחלק כל שבט נשארו עמים שלא כבשו עוד יספר פה איך נלחמו עמם.

ואם ינצחו אותם יפיל הענין מורך לב בגוים ההם וינצחום ישראל בקלות, ולזה בחר השם שילחם תחלה מי שהוא ראוי יותר לנצח והוא שבט יהודה, וסבב יהודה שעלה אתו שמעון להלחם כאשר נשארו בגבולו מהגוים ההם.

אברבנאל ויהי אחרי מות יהושע ושאלו בני ישראל בה', ויורה שקודם מיתתו לא היו שואלים בה'. ולראשונה אשיב שהיה תכלית השאלה מי יעלה לנו במלחמה תחלה, לפי שהמלחמה הראשונה היה שורש גדול לשאר המלחמות, כי להיות יהושע מת הנה אם ילחם ישראל ויהיה מנוצח מהאויבים יאמרו כלם שסר צלם מעליהם ויתחזקו להלחם בישראל, מה שלא יהיה בראותם שגם אחרי מות יהושע ישראל ינצחו אותם ויעשו גבורות כירחי קדם, ומפני זה שאלו מי יעלה לנו בתחלה אל הכנעני להלחם בו?

Life Lesson

Q: Why are beginnings so important?

A: הכל הולך אחר הראש

Beginnings matter! Think of the first day of school. You want to make sure to start off on the right foot! The beginning sets the tone for everything that follows. Can you think of another example? (Starting a new job, first game of a new sports season, etc.) When בני ישראל is going out to the first battle without יהושע as the leader, they need to be certain that they set the proper tone for all the battles that will follow.

פסוק Translation

ב וַיֹּאמֶר ה' יְהוּדָה יַעֲלֶה הֵנָּה נָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ בְּיָדוֹ:

And ה' said, "יהודה should go up (first). Behold I have given the land in his hand."

Higher Order Thinking

Q: Why would ה' say that יהודה should go first?

A: יהודה is the שבט from which the future Jewish kings will come.

פסוק Translation

ג וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אָחִיו עֲלֵה אִתִּי בְּגִזְרִי וְנִלְחַמָּה בְּכַנְעָנִי וְהִלַּכְתִּי
גַּם אֲנִי אִתְּךָ בְּגִזְרְךָ וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ שִׁמְעוֹן:

And יהודה said to the שבט of שמעון his brother, "Go up with me with me and help me capture (רש"י) in my portion, and we will fight against the כנעני and I will also go with you for your portion." And שמעון went with him.

מצודת דוד לשמעון. לשבט שמעון

ספרי והלכו להם לערד במדבר הלכו ללמוד תורה מיעבץ, מי היה יעבץ, זה היה עתניאל בן קנו... (ברכה שגב)

מהר"י קרא עלה אתי – לפי ששבטו של שמעון נחלו בתוך נחלת בני יהודה אמר שבט יהודה לשבט שמעון עלה אתי בגורלי והלכתי גם אני אתך בגורלך. זהו פשוטו של דבר, אבל אמרו רבותינו (בבלי תמורה ט"ז). יהודה זה עתניאל לו אח אחד ושמעון שמעון רש"י לשמעון אחיו. לשבט שמעון: עלה אתי. ועורני לכבוש את מה שנפל בגורלי. ויש פותרין: יהודה יעלה, הוא עתניאל, הוא יעבץ, שאנו אומרים במסכת תמורה (טז א): מה שמו, יהודה אחי שמעון שמו, ולשמעון אחיו אמר שילך אתו

Map

Higher Order Thinking

Q: Looking at the map, why would יהודה ask שמעון to help him conquer his portion?

A: שמעון did not have one continuous portion. He had cities scattered throughout the portion of יהודה. Therefore, it would make sense for each to help conquer the other's portion. (מהר"י קרא)

בקיאות Bonus

Connection to יהושע י"ט:

שמעון received a portion within the portion of יהודה based on ברכות יעקב in (בראשית מ"ט:ז-ח). Because שמעון and לוי killed out the city of שכם after they took דינה, יעקב said,

”שמעון ולוי אחים כלי חמס
מכרתיהם: בסדם אל-תבא נפשי
בקהלם אל-תתד כבדי כי באפס הרגו
איש וברצנם עקרו-שור: ארור אפס כי
לזו ועברתם כי קשתה אחלקם בי-עלב
ואפיצם בישראל:”

שמעון was given specific cities within the portion of יהודה, as opposed to their own portion, based on יעקב's reason, and because their job is to teach בני ישראל to תורה, as opposed to having a regular job like farming or trade. Being in cities throughout the land makes them accessible to teach everyone.

Note: According to some opinions, as quoted by עתניאל בן קנז, מהר"י קרא and רש"י, also known as יעבץ, who asked his brother שמעון to go with him to fight. References to יהודה below could also follow this opinion.

פסוק Translation

ד ויעל יהודה ויתן ה' את הכנעני והפריזי בידם ויפוסם בבזק עשרת אלפים איש:

And יהודה went up (to fight) and ה' gave the כנעני and the פריזי in their hands and they struck them in בזק, ten thousand men.

Dikduk Corner

On the Board

“וּפֹסִים”

- What is the פֹּסִים?
- What is the meaning of the פֹּסִים?
- Break the word up into three Hebrew words and translate:
- Who struck whom?

ה.ה.ה.

Hit. In this case, it means to strike down, or overcome them, in battle.

and they hit them/and they struck them down.

בזק יהודה struck down 10,000 men in

Note: “וַיִּתֵּן ה'... בְּיָדָם” - every time we come across these words, it means that ה' allowed them to be victorious in battle, and they won.

notes that for different battles, different terms are used (like וילך, ירדו, ויעל). It could be in reference to the height of the place, but he suggests that it could be a hint to the quality of the war and the mood of the soldiers.

דעת סופרים ויעל. לשונות שונים נזכרו על היציאה למלחמות אלו “ויעל”, “ירדו”, “וילך”, כנראה ביחס לגובה המקומות, אבל אפשר שיש בזה רמז לאיכות המלחמה ומצב רוח אנשי הצבא

מצודת ציון אדוני בוק. כך שמו, וכן (יהושע י א) אדוני צדק:

אברבנאל והנה אמר עוד: וימצאו את אדוני בוק בבזק וילחמו בו ויכו את הכנעני ואת הפריזי, ויראה מותר אמרו פעם שנית ויכו את הכנעני וגו', אבל אחשוב שזכר ראשונה שהכו בבזק עשרת אלפים איש בכלל, ואחר כך פירש איך קרה זה באומרו שמצאו אדני

בזק שם ושנלחמו עמו ושהכו את הכנעני והפריזי.

מלבי"ם וימצאו – אח"כ בקרבם לכבוש העיר עצמה, שם מצאו את אדוני בוק הוא נשאר בעיר להלחם בעדה בעת הצורך ולא עשה כמלך העי שיצא מן העיר ועזב את העיר פתוחה.

דעת סופרים א ד נ י בוק. מושל בוק אינו נקרא כאן בשם מלך. מעת שנכבשה הארץ, לא העיזו הכנענים למנות להם מלך, אבל בכל זאת היו להם שליטים שנקראו אדונים סתם.

פסוק Translation

ה וַיִּמָּצְאוּ אֶת אֲדָנִי בֶּזֶק בְּבֶזֶק וַיִּלָּחֲמוּ בּוֹ וַיִּכּוּ אֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת הַפְּרִזִּי:

And they found בֶּזֶק אֲדָנִי בֶּזֶק since he stayed in the city to fight for it (מלבי"ם) and they fought against him and they struck the כנעני and the פריזי.

Higher Order Thinking

Q: Why does it say “וַיִּכּוּ אֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת הַפְּרִזִּי” again, after it already says in פסוק ד that ה' gave over the כנעני and פריזי into the hands of בני ישראל?

A: The פסוק first states how many people were killed in total, and then goes back and explains how it happened, i.e. that they found אֲדָנִי בֶּזֶק and fought against him, etc. (אברבנאל)

שאלות

Q: Who was אֲדָנִי בֶּזֶק?

A: בֶּזֶק אֲדָנִי was the ruler in בֶּזֶק. Since the time that they conquered the land, the כנענים did not appoint kings – they had rulers whom they called אדונים. (דעת סופרים)

פסוק Translation

ו וַיָּנֶס אֲדָנִי בֶּזֶק וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו וַיֹּאחֲזוּ אֹתוֹ וַיִּקְצְצוּ אֶת בְּהֻנוֹת יָדָיו וְרַגְלָיו:

Note: The topic of cruelty to our enemies must be handled with sensitivity. Current events and easy access to news leave our students with many difficult questions. As a teacher, it is important to anticipate some of the question your students may have and be prepared to answer them carefully and in a way that is age-appropriate, while staying in line with our תורה values. Some answers may not always seem “politically correct” and sensitivity must be used to give an answer that is appropriate for your school community but is firmly rooted in תורה השקפה and הלכה.

And אֲדָנִי בֶּזֶק ran away and they chased after him and they captured him and they cut off his thumbs and his big toes.

מצודת ציון ויקצצו. ענין חתוך וכריתה, כמו אצבעות אגודל, כמו (שם כט כ) בהן ידם הימנית:

Higher Order Thinking

Q: This needs explanation. Why would they do something so cruel? This is not the Jewish way!

1. They cut off his thumbs and big toes to instill fear in the rest of the kings so that they should be afraid to fight against ישראל (רלב"ג). As we explained earlier in פסוק א, the first war was very important, as it set the tone for all the battles to follow. The other nations would be watching to see what יהושע בני ישראל could achieve after the death of יהושע.
2. A king should not run away from battle. It is better for a king to die in battle than to live a life of disgrace after losing his kingship and everything that belonged to him. Therefore, they cut off his thumbs for not fighting and not showing strength with his hands, and his big toes for running away from the battle. (אברבנאל)

Lead the Way

Note: Leadership is one of the central themes of ספר שופטים. This is a transitional period between the death of יהושע and the appointment of a national king. There will be many different types of leaders, and there is much to learn from each one. It is always a goal for teachers to help students develop into leaders both in the classroom and the community. Throughout this workbook, we will be highlighting the various lessons that we can learn about what it means to be a true and effective leader.

This teaches us a lesson in leadership. A leader must lead until the end and should never shirk his responsibilities.

3. ה' put it in their heads to do something that they never did to any of their enemies, something which is even against the laws of Jewish warfare. But ה' had them do this to אדני בוק to pay him back מדה כנגד מדה. We will see in the following פסוק that because אדני בוק recognizes and acknowledges that he is being punished מדה כנגד מדה, they do not kill him. They bring him with them to ירושלים, and he dies there. (מלבי"ם)

Bonus בקיאות

מדה כנגד מדה is an important principle in the תורה. When ה' punished the מצרים, he punished them with the principle of מדה כנגד מדה. פרעה מדה bathed in the blood of babies, so the water turned to blood, etc.

אחריה חיים בזויים ומגודפים באבדת מלכותו וכל אשר לו, ולכן בעבור שנס ולא נלחם, קצצו ידיו על אשר לא נלחם ולא עשה בהם גבורה, ורגליו על אשר נס בהם.

מלבי"ם ינס – כי ראה שנכבשה העיר, ויקצצו כך נתן ה' בדעתם לעשות לו מה שלא עשו זאת לשום אחד מאויביהם, והוא קצת נגד חוקי ישראל, כי הריגת ז' עממים הוא בסיף לא לצערם ע"ז האופן, אך ששילם לו ה' מדה כנגד מדה

רלב"ג והנה קצצו בהונות ידי אדני בוק ובהונות רגליו להפיל מורח על שאר המלכים שיראו מלהלחם בישראל עם שכבר סבב זה השם ית' להשיב לו מדה כנגד מדה כמו שזכר כאשר עשיתי כן שלם לי אלקים:

אברבנאל והמלך בחולשת לבבו נס וירדפו ויקצצו את בהונות ידיו ורגליו. והיה זה אצלי לפי שבהיותו מלך לא היה ראוי שינוס מן המלחמה, ומוטב שימות בה משיחיה